

V Міжнародної інтернет-конференції молодих учених і студентів 25–27 листопада 2015 року. – Глухів : РВВ глухівського НПУ ім. О. Довженка. – С. 114–117

2. Кравченко Ю. О. Про деякі інтерактивні методи на заняттях з англійської мови у ВНЗ / Ю. О. Кравченко // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2013. – № 4. – С. 78–83

3. Рудницька Т. Г. Інноваційні методи навчання іноземних мов у вищій школі в контексті гуманістичної спрямованості навчального процесу / Т. Г. Рудницька // Вісн. Вінницького політехнічного ін-ту. – 2008. – № 4. – С. 110–113.

4. Трачук М. М. Інтерактивні методи навчання – запорука розвитку творчої особистості : метод. посібник / М. М. Трачук. – Чернівці : Педагогічний коледж ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2013. – 38 с.

5. Шпірко П. Ф. Сучасні та інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів інженерних факультетів / П. Ф. Шпірко // Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць. – 2009. – № 1 (25). – С. 196–200.

УДК 821.133.1.09

І. В. Кривенець,

Національний технічний університет України «Київський Політехнічний Інститут ім. І.Сікорського», м. Київ

МОВНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ РОМАНУ БЕРНАРА ВЕРБЕРА «NOUS, LES DIEUX»

У нашій науковій розвідці описано мовні засоби реалізації концептуального простору роману Б.Вербера «Nous, les dieux». Було встановлено, що його імплікація у текстовій площині досліджуваного твору забезпечується використанням лексичних одиниць, які засвідчують авторську концепцію створення світу.

Ключові слова: концептуальний простір, мовні засоби, імплікація, реалізація, авторська концепція створення світу.

LANGUAGE TOOLS FOR IMPLEMENTATION OF CONCEPTUAL SPACE OF «NOUS, LES DIEUX», BERNARD WERBER'S NOVEL

In this scientific work the theoretical and practical developments of modern cognitive scientists in experimental direction on the concept problematic and related phenomena were researched (Z.V Buts, A.P Vorobyov, O.M. Kaganovska, G.M. Karateev, A.M. Pryhodko, A.A. Selivanova and other).

The objective of our science investigation consists in defining of conceptual space of «Nous, les dieux», Bernard Werber's novel. The text concepts that were actualizing in the artistic work space of Bernard Werber novel «Nous, les dieux» are the object of our study.

Language tools for implementation of conceptual space of «Nous, les dieux», Bernard Werber's novel are determined in our science investigation. Isolation of the textual concept of AFTERLIFE as a key authors world model is a focus of this article, and textual concepts of SURREAL WORLD, GOD and GREATNESS which are subordinated to him. It was determined in article that language tools of implication of conceptual space in textual area of investigated novel were acted by lexical items which are represent mythological and conceptual picture of a novel. Usage of stylistic tools are also described, namely of stylistic figures that were used within text to highlight an expression of narrative, to create a bold figurative art. Usage of synonyms is proved along with idioms, same semantical sense vocabulary and usage of such stylistic figures as epithet, rhetorical question, metaphor, paraphrase, which are facilitate of deep understanding of work of art as a conceptual singleness.

Key words: conceptual space, language tools, implication, realization, author's concept of world creation.

ЯЗЫКОВЫЕ СРЕДСТВА РЕАЛИЗАЦИИ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА РОМАНА БЕРНАРА ВЕРБЕРА «NOUS, LES DIEUX»

В нашей научной разведке определены языковые средства реализации концептуального пространства романа Бернара Вербера «Nous, les dieux». Было установлено, что импликация концептуального пространства в текстовой плоскости исследованного романа обеспечивается использованием лексических единиц, которые выражают авторскую концепцию творения мира.

Ключевые слова: концептуальное пространство, языковые средства, импликация, реализация, авторская концепция творения мира.

На сьогодні в центрі уваги когнітивістів теоретичного й експериментального напрямків основне місце належить проблемі концепту та пов'язаних з ним явищ. Про скерованість науково-дослідницького вектору на дослідження місця, ролі та засобів актуалізації концептів, зокрема у художньому тексті, свідчать роботи сучасних вітчизняних науковців (Ж. В. Буць, О. П. Воробйова, О. М. Кагановська, Г. М. Каратєєва, А. М. Приходько, О. О. Селіванова та ін.). Концептуальна організація художнього тексту жанру наукової фантастики постає предметом вивчення таких вчених як С. Б. Фоміна, К. Ю. Комісаренко, У. Левко, І. Кияк. Усе вище викладене обумовлює **актуальність** нашого дослідження.

За **мету** ми ставимо окреслити концептуальний простір роману «Nous, les dieux».

Об'єктом нашого дослідження виступають текстові концепти, які актуалізуються у художньому просторі твору «Nous, les dieux».

Користуючись визначенням терміну «концепт» за Г.Є. Гуляєвою, у нашій роботі ми розуміємо його як «оперативно-змістовну одиницю свідомості, репрезентовану/нерепрезентовану в мові, яка є культурно зумовленою і відображає комплекс усіх уявлень та асоціацій, що виникають у носія мови у зв'язку з певним явищем дійсності» [2, с. 241]. Саме таке тлумачення розкриває бінарну структуру концепту (психологічну та мовну), яка забезпечує втілення в ньому культурологічних уявлень носія мови про світ та лексико-семантичне наповнення.

Матеріалом нашої розвідки слугував художній простір французького письменника-фантаста Б. Вербера, концептуальний метод дослідження якого скерував нашу увагу до текстового концепту (тут і далі ТК). За О. М. Кагановською текстовий концепт ми розуміємо «мовленнєво-розумовим утворенням змістового плану, яке характеризується багатосмисловою напруженістю й надкатегоріальністю і на текстовому рівні імплікує сукупність певних ознак метаобразів художнього твору з метою їхньої подальшої експлікації» [4, с. 24]. Текстові концепти взаємодіють між собою, формуючи внутрішню форму концептуального простору твору, який на думку В. Г. Ніконової виступає «макроконцептуальним конструктором» [5, с. 121].

ТК пов'язані із сюжетними лініями. Оповідний простір роману Бернара Вербера «Nous, les dieux», який належить до жанру фентезі, відносить читача до вигаданого письменником світу Олімпія (*Olympie*). Ирреальність позаземного простору

та невизначені часові межі роману актуалізують у текстовій площині твору французького письменника ТК ПОТОЙБІЧЧЯ. Він являється одним з найпоширеніших у художньому просторі жанру наукової фантастики загалом та творів Бернара Вербера зокрема. Дослідження імплікації обраного концепту у семантиці текстової площини роману «*Nous, les dieux*» вимагає його номінації. Послугуючись словниковою статтею В. В. Жайворонка, лексему *потойбічний* розуміємо як «неземний, загробний світ, де душі померлих праведників живуть у раю, а душі померлих грішників – у пеклі» [3]. Текстова тканина фентезійного роману «*Nous, les dieux*», а саме авторське бачення позаземного життя людської душі, імплікує в номінацію концепту ПОТОЙБІЧЧЯ додаткові індивідуально-авторські значення. Акцентуючи увагу на тому, що події роману розгортаються у вигаданому фантастичному світі, який знаходиться поза планетою Земля у нашій розвідці виділяємо сему «позаземний» лексичної одиниці *потойбічний* і вважаємо його першочерговим у номінації обраного концепту. Інші значення лексеми *потойбічний*, які знаходимо у тлумачних словниках, а саме його відношення до релігійної тематики [3], у нашому дослідженні виступають периферією, але водночас невід'ємною частиною номінації досліджуваного ТК. Це пояснюється, насамперед, сюжетним задумом автора, який у творі висуває власну філософську гіпотезу щодо створення світу.

Концептуальний підхід до дослідження науково-фантастичних творів обумовлює особливу увагу до сильних позицій роману, які на думку Ж. В. Буць відіграють концептоідентифікувальну роль [1, с. 67]. Лексико-семантичний аналіз назви роману «*Nous, les dieux*» показав, що іменник *dieu n.m.* («*dans les religions monothéistes, être suprême, créateur de toutes choses et sauveur du monde*» [7]) набуває концептуального навантаження. Ретроспективне прочитання роману виявило своєрідне сприйняття автором лексеми *dieu n.m.*, який у текстовій площині твору акцентує увагу не на класичному релігійному семантичному наповненні лексеми (*être suprême*), а виділяє в ній сему створення (*créateur*). Таким чином, у романі завдяки вживанню лексеми *dieu* спостерігаємо вербалізацію ТК ПОТОЙБІЧЧЯ.

Вживання іменника *dieu*, у формі множини, якому передують особовий займенник *nous*, спрямовує композиційну та концептуальну лінії твору не просто до ПОТОЙБІЧЧЯ. Номінація досліджуваного ТК дозволяє виокремити в межах досліджуваного концептуального простору ТК ІРРЕАЛЬНИЙ СВІТ. На думку О. О. Селіванової концептуальний простір містить загальний ТК (ключовий) і підпорядковані йому різні типи концептів смислового масиву тексту [6, с. 318]. У нашому дослідженні дотримуємося запропонованої вченою класифікації та вважаємо ТК ПОТОЙБІЧЧЯ ключовим, а ТК ІРРЕАЛЬНИЙ СВІТ – підпорядкованим йому.

Роман «*Nous, les dieux*» завершує трилогію «Танатонавти» та описує подальші мандри головного героя твору – Мішеля Пенсона у Потойбіччі. У попередній частині трилогії, романі «*L'empire des anges*», він був ангелом, а тепер його направлено вчитися бути богом та створювати нові світи. На перших сторінках твору Мішель Пенсон ще не знає свого призначення у новому світі: *Jadis j'ai été mortel. Puis j'ai été ange. Et maintenant, que vais-je devenir?* (1, с.5) Цей приклад ілюструє множинність варіантів існування людської душі після смерті: від людини (*mortel* – смертний) до ангела (*ange*), а риторичне запитання *que vais-je devenir?* неначе натякає, що попереду нове, важливіше за попереднє, «призначення». Керуючись визначеннями словника Larousse, лексичні одиниці *mortel adj.* («*Qui est sujet à la mort, par opposition aux dieux, à l'Être éternel*» [7]) та *ange n.m.* («*Être céleste intermédiaire entre l'homme et Dieu*» [там само]), імплікують ТК ІРРЕАЛЬНИЙ СВІТ, що актуалізується в межах розгортання ТК ПОТОЙБІЧЧЯ, водночас демонструючи читачеві ієрархічний ланцюг, який бере свій початок у реальному світі, а продовжується в ірреальному (*Mortel* → *Ange* → *Dieu*).

ТК ІРРЕАЛЬНИЙ СВІТ імплікується через репрезентаційний простір семантикою роману, яке забезпечується вживанням лексики на позначення неіснуючих, ірреальних предметів та явищ. У тексті роману знаходимо безліч вигаданих автором фантастичних істот: *un chien à trois têtes de teckel, des centaures, des satyres, des chérubines, femmes-robots*. Ірреальність топофону втілюється через його опис, а саме вживання нетипової, ірреальної кількості звичних об'єктів: *Une planète avec deux soleils et trois lunes* [1, с. 8].

Особливого значення в актуалізації концептуального простору твору посідають синоніми, кожен з яких проявляє свою стилістичну своєрідність, має особливий смисловий відтінок. Наприклад, у текстовій площині роману «*Nous, les dieux*» в межах ключового ТК ПОТОЙБІЧЧЯ актуалізується ТК БОГ, одним із засобів вербалізації якого виступає використання синонімічного ряду лексеми *dieu n.m.*

Qu'y a-t-il donc là-haut ?

Vincent Van Gogh est le premier à me répondre :

– Du gris mêlé à des reflets mordorés orange et bleus.

Mata Hari souffle :

– Un mystère.

Georges Méliès renchérit :

– Une magie.

Gustave Eiffel énonce à mi-voix :

– L'Architecte de l'Univers.

Simone Signoret ajoute :

– Le Producteur du film.

Marie Curie rêve :

– Le Principe Ultime.

Sarah Bernhardt hésite :

– ... Nous sommes à Olympie. Serait-ce... Zeus ? [1, с. 32]

Герої роману не знають, що або хто саме знаходиться на вершині гори та висловлюють свої здогадки: *Du gris mêlé à des reflets mordorés orange et bleus, un mystère, une magie, L'Architecte de l'Univers, Le Producteur du film, Le Principe Ultime, Zeus*. Семантичний аналіз цих лексичних одиниць та виразів виявив, що розташовані вони у певній послідовності, а саме від найабстрактнішого (*Du gris*) до найбільш конкретного (*Zeus*). Вільне синтаксичне словосполучення *Du gris mêlé à des reflets mordorés orange et bleus* виступає найменш чітким, абстрактним заміщенням поняття Бог. Головним словом у ньому є іменник, що позначає сірий колір (*le gris*). На нашу думку абстрактність цього вислову досягається саме нагромадженням у вислові епітетів на позначення кольорів: *gris, mordorés, orange, bleus*, а також вживанням лексичних одиниць *mêler v.* – поєднувати, змішувати та *reflets n., m., pl.* – відблиски, спільною семою яких вважаємо нечіткість, неясність. Синонімічними вважаємо лексичні одиниці *mystère n., m.* – таїнство, містерія та *magie n., f.* – магія, адже їх спільною семою виступає «загадка». Для абстрактнішого найменування Бога, автор використовує перифрази *l'Architecte de l'Univers* (Архітектор Всесвіту), *le Producteur du film* (Режисер фільму), *le Principe Ultime* (Основа всього), які вважаємо контекстуаль-

ними синонімами. Задля найбільш конкретного визначення того, хто живе на вершині гори Олімп, автор використовує іменник, а саме теонім *Zeus* (Зевс) – головний бог давньогрецької міфології. Аналіз вибірки унаочнює семантичні модифікації понятійного складника ТК БОГ, що вербалізовані у синонімах та асоціаціях і які розташовані у певному порядку, а саме у напрямку наростання інтонаційно-смыслового напруження – градація висхідна (клімакс). Після висунутих героями роману припущень щодо того, хто або що знаходиться на вершині гори, на чолі ієрархічного ланцюга, у якому найнижчу ланку займають люди (*les humains*), а середню ангели (*les anges*), один з героїв твору пропонує власну версію – *Rien du tout* (зовсім нічого). Це словосполучення нівелює стилістичну фігуру клімакс, адже антонімічне значення вислову відносно інших номінацій, створює контрастивний ефект.

Отже, доходимо висновку, що лексико-семантичними особливостями актуалізації ТК БОГ виступають лексичні одиниці, що належать до одного синонімічного ряду та мають такі спільні семи як загадка (*un mystère, une magie*), невизначеність (*Du gris mêlé à des reflets mordorés orange et bleus, Rien du tout*) та велич (*L'Architecte de l'Univers, Le Producteur du film, Le Principe Ultime, Zeus*). До вербальних засобів імплікації досліджуваного ТК відносимо використання іменників, що позначають назву кольору, абстрактні поняття, топоніми. Серед стилістичних особливостей виокремлюємо вживання перифраз, епітетів, метафор, які увиразнюють та збагачують мовленнєву сутність ТК та авторського стилю в цілому.

Досліджуючи засоби вербалізації ключового ТК ПОТОЙБІЧЧЯ та підпорядкованого йому ТК БОГ у текстовій площині роману «*Nous les dieux*», було виявлено, що великого значення у їх розгортанні набувають мовленнєві засоби, які імплікують ТК ВЕЛИЧ. Досліджуючи номінацію обраного ТК, виокремлюємо два його основних значення: 1. Дуже великий, надзвичайних розмірів предмет. 2. Гордовитість, поважність у зовнішньому вигляді, незалежність у манері триматися [3]. Звернемось до ілюстративного матеріалу: *De part et d'autre, collines et vallées sont constellées d'édifices monumentaux probablement conçus par des titans* [1, с. 20]. У цьому реченні автор художньо тонко передає розмах та великі розміри як усієї країни Олімпії, так і того, що в ній знаходиться. Наприклад, фразеологічний зворот *De part et d'autre* (з однієї й іншої сторони), який вказує на розташування пагорбів (*collines*) та долин (*vallées*) немов переміщує читача у вигаданий світ та змушує уявити усе різноманіття пейзажу навколо себе. Словосполучення *édifices monumentaux* (монументальні споруди) та лексема *titans n.,m.,pl.* (титани) підкреслюють саме надзвичайні розміри, що й імплікують ТК ВЕЛИЧ. У текстовій тканині досліджуваного роману великі розміри, як характерна ознака величі, передаються насамперед використанням якісних прикметників: *de hautes murailles, une vaste place, le Grand Dieu, paysage grandiose, énorme rire*. Вагому роль відіграють іменники із семою «великий», які ми тематично поділили на ті, що стосуються дійових осіб: *le géant* (гігант); *будівель та споруд: le palais* (палац); *нейзажу: la montagne* (гора), *l'océan* (океан), *l'arène* (арена).

Вербальна реалізація ТК ВЕЛИЧ не буде цілісною без дослідження засобів передачі значень поважності та гордовитості, які закладені в номінації обраного ТК. В самій назві топоніму, тобто вигаданого географічного простору, – *Aeden* (Едем) та назві столиці – *Olympie* (Олімпія) відчувається велич. Топонім *Aeden* має як релігійне значення – рай, так і може стосуватися будь-якого місця виняткової краси [7]. Мішель Пенсон підкорений цією красою: *La cité des dieux resplendit devant mes yeux émerveillés* [1, с. 20]. Лексеми *resplendir* (сяяти) та *émerveillé* (зачарований) належать до емоційно забарвленої лексики, яскраво передають враження та захват головного героя. Автор вживає гіперболу *La cité des dieux resplendit* (місто богів сяє) щоб художньо описати осліплюючу красу вигаданого простору, а у фразеологічному сполученні *yeux émerveillés* (зачаровані очі) лексема *émerveillé*, виступає епітетом. Не традиційно та з іронією підійшов Б.Вербер до змалювання загального враження головного героя від дивовижного пейзажу, що відкрився перед ним з висоти пагорбу: *On dirait qu'un architecte en état d'ivresse a dessiné la ville de son délire* [1, с. 20]. Сарказм цього речення (Немов п'яний архітектор намалював місто зі своїх снів) водночас підкреслює дивовижність краєвиду та незвичність архітектури міста, яке відкрилось перед очима героя.

Топонім *Oympie* (Олімпія) утворено від назви гори Олімп, де, за віруваннями стародавніх греків, жили боги, а у сучасному вжитку лексема олімп означає вершину чогось [3]. Столиця дивовижної країни Олімпія сповнена архітектурних красот: *...maisons de pierre blanche au toit de tuiles rouges, et aux colonnades corinthiennes, des balustrades sculptées, des fontaines où des tritons de pierre font jaillir une eau aux reflets cuivrés* [1, с. 21]. Однакові житлові будинки з білого каменю та червоної черепиці (*maisons de pierre blanche au toit de tuiles rouges*) є досить заможним житлом, а такі архітектурні спорудження як коринфійські колони (*colonnades corinthiennes*), балюстради (*balustrades*), фонтани зі скульптурами тритонів (*des fontaines où des tritons*) своїм вишуканим стилем підкреслюють велич фантастичного міста.

У творі використано й назву головної гори, описаної в давньогрецьких міфах – Олімп. Велич цієї гори автор творчо передає вдаючись до використання метафори: *la base de la montagne toujours enveloppée de son manteau de nuages* (1, с.26). Пальто з хмар (*manteau de nuages*), яким вкрите підніжжя гори неначе уособлення елегантної жінки вдягнутої у манто з білим хутряним коміром. Хмари приховують частину гори, акцентуючи увагу на її недосяжній верхівці, що безперечно, говорить про велич гори, складність її підкорення.

До головних дійових осіб твору належать боги давньогрецької міфології, велич яких виявляється у їх вбранні, смаках, манері поводитись: *Un géant Maître dieu couronné de vigne* [1, с. 18]. Вінок виноградної лози (*couronné de vigne*) на голові у бога-вчителя (*Maître dieu*) символізує його поважність та високий статус, адже відомо, що в античній Греції вінками нагороджували переможців музичних та спортивних змагань. Богині жінки надають перевагу дорогоцінним металам та камінням у своєму вбранні: *Autour de son cou dressé, des colliers de pierres fines ou précieuses, améthystes, opales, rubis, diamants, grenats, turquoises, topazes, ajoutent au scintillement de son regard d'émeraude* [1, с. 85]. Перераховуючи усі типи дорогоцінного каміння у прикрасах богині Афродити, автор наочно демонструє її поважний статус та відмінність від інших героїв твору, що, безперечно підкреслює її велич.

Живуть боги-вчителі не в звичайних оселях, а в пишних палацах та замках: *le beffroi de Chronos où résonnent encore les matines, le palais d'Héphaïstos dans son écrin de cristal turquoise, le château fort noir d'Arès, le palais d'argent d'Hermès ...* [1, с. 238]. Лексичні одиниці *le beffroi* (башня), *le palais* (палац), *le château* (замок) позначають розкішне житло та імплікують ТК ВЕЛИЧ у текстовій площині твору.

Учні школи богів мають у своєму розпорядженні божественний скіпетр (*le scepter des dieux*), який символізує владу, що виступає понятійним складником ТК ВЕЛИЧ.

Отже, у нашій науковій розвідці було описано дослідження мовних особливостей реалізації концептуального простору роману «*Nous les dieux*». Ключовим концептом авторської моделі світу виступає ТК ПОТОЙБІЧЧЯ, а ТК ІРРЕАЛЬНИЙ СВІТ, ТК БОГ, ТК ВЕЛИЧ вважаємо підпорядкованими йому. У нашій роботі було встановлено, що мовними засобами імплікації концептуального простору у текстовій площині досліджуваного роману виступають лексичні одиниці, які виражають авторську концепцію створення світу (міфологічна концептуальна картина твору). Письменник також вдається

до використання стилістичних засобів, а саме стилістичних фігур, задля підкреслення виразності описуваного, надання художньо-образного забарвлення. Поєднання таких мовних засобів як вживання синонімів, фразеологізмів, односемної лексики та використання виявлених нами у тексті твору стилістичних фігур як епітет, риторичне запитання, метафора, перифраз сприяють глибокому розумінню художнього твору як концептуальної єдності.

Перспективним для подальшого дослідження вважаємо вивчення засобів імплікації концептуального простору авторської моделі світу реалізованої у творчій площині сучасного французького письменника фантаста Б. Вербера.

Література:

1. Буць Ж. В. Текстовий концепт жіночність у французьких соціально-побутових романах XIX–XX століть: лінгвокультурологічний і комунікативно-прагматичний аспекти: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Буць Жанна Володимирівна. – К., 2012. – 269 с.
2. Гуляева Г. Е. Наглядно-чувственный образ концептов солнце, луна, звезды в творчестве К. Кинчева [Електронний ресурс] / Г. Е. Гуляева // Известия Уральск. гос. ун-та. Гуманитарные науки. Филология. – 2007. – Вып. 13, № 49. – С. 241–247. – Режим доступу : [http://www.proceedings.usu.ru/?base=mag/0049\(01_13/2007\)&xsl=showArticle.xslt&id=a23&doc=/content.jsp](http://www.proceedings.usu.ru/?base=mag/0049(01_13/2007)&xsl=showArticle.xslt&id=a23&doc=/content.jsp).
3. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. [Електронний ресурс] / В. В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2006. – Режим доступу : http://ukrlit.org/slovnnyk/zhaivoronok_znaky_ukrainskoi_etnokultury
4. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози (на матеріалі французької романістики середини XX століття) : монографія / Олена Марківна Кагановська. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2002. – 292 с.
5. Ніконова В. Г. Концепт – концептуальний простір – картина світу: досвід поетико-когнітивного аналізу художнього тексту. [Електронний ресурс] / В. Г. Ніконова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер. : Філологія. – 2012. – Т. 15. – № 2. – С. 117–123. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknl_u_fil_2012_15_2_16
6. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : Підручник. – Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011.
7. Словник Larousse. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.larousse.fr>

Джерела ілюстративного матеріалу:

8. Werber B. Nous, les dieux [Електронний ресурс] / Bernard Werber. – Режим доступу : http://frekb.ru/wp-content/uploads/2013/10/WerberBernard-Cycle-des-Dieux-1Nous-les-Dieux2004.OCR_French.ebook_AlexandriZ.pdf

УДК 811.111'42 : 821.111

М. О. Кузнецова, С. Ю. Багнюк,

Запорізький національний технічний університет, м. Запоріжжя

СПЕЦИФІКА ВЕРБАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ВЕБ-КОМІКСІВ ЯК ПОЛІКОДОВИХ УТВОРЕНЬ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ КІБЕРПРОСТОРІ

Статтю присвячено дослідженню специфіки вербальної складової такого полікодового утворення як веб-комікс. Веб-комікси проаналізовано як складні полікодові системи, ідентифіковано їх домінуючі лінгвістичні компоненти у сучасному англійськомовному Інтернет-просторі. Встановлено, що веб-комікс являє собою семиотичне явище сучасної Інтернет-комунікації та конгломерат різноманітних знакових систем.

Ключові слова: феномен полікодовості, полікодова система, полікодове утворення, веб-комікс, вербальний компонент.

THE VERBAL SPECIFICITY OF WEB COMICS AS POLYCODE FORMATIONS IN MODERN ENGLISH CYBERSPACE

The article deals with the verbal specificity of web comics as modern polycode texts of Internet discourse. Its objective is to examine the main linguistic components used in such polycode formations. Web comics (also known as online comics or Internet comics) are comics published on a website. They are interpreted as complex textual units in which verbal and nonverbal elements constitute a single whole in visual, structural, semantic and functional aspects, and which has the goal to have a complex influence on the recipient. The opportunities to achieve the comic effect are determined by the organic interaction of verbal and iconic components. Hence, web comics are analyzed as complex systems. This paper also attempts at pointing out the dominant linguistic components of web comics in modern English cyberspace. It states that web comic is a semiotic phenomenon of modern Internet communication and a conglomerate of different sign systems. This article pays special attention to the linguistic nature of web comics and how the common speech used in such polycode formation is utterly transformed. The new figures or examples of this unique language were found, stated in the paper and analyzed. The research material is English web comics such as «Cyanide and happiness».

Key words: polycode phenomenon, polycode system, polycode formation, web comics, verbal component.

СПЕЦИФИКА ВЕРБАЛЬНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ВЕБ-КОМИКСОВ КАК ПОЛИКОДОВЫХ ОБРАЗОВАНИЙ В СОВРЕМЕННОМ АНГЛОЯЗЫЧНОМ КИБЕРПРОСТРАНСТВЕ

Статья посвящена исследованию специфики вербальной составляющей такого поликодового образования как веб-комикс. Веб-комиксы проанализированы как сложные поликодовые системы, идентифицированы их доминирующие лингвистические компоненты в современном англоязычном Интернет-пространстве. Установлено, что веб-комикс представляет собой семиотическое явление современной Интернет-коммуникации и конгломерат различных знаковых систем.

Ключевые слова: феномен поликодовости, поликодовая система, поликодовое образование, веб-комикс, вербальный компонент.

З розвитком новітніх технологій і появою такого феномену як Інтернет, полікодові тексти стають невід'ємним компонентом сучасної комунікації, які насамперед підвищують її ефективність, об'єднуючи у собі як вербальні, так і графічні категорії для кращого сприйняття тексту. Обґрунтованим, у зв'язку з цим, є прагнення всебічного вивчення «інвентарю» лінгвістичних категорій та особливостей їх реалізації у таких текстах, які раніше не були достатньо дослідженими, зокрема у абсолютно новому форматі для сучасного читача – форматі веб-коміксів.

Отже, **актуальність** теми представленої наукової розвідки обумовлена тим, що дослідження тексту на сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки характеризується підвищеним інтересом до поглибленого вивчення феномену полікодових текстів, тобто семиотично ускладнених текстів, у структуруванні яких беруть участь як вербальні, так і графічні за-